

**UCHWAŁA NR XX/177/2016
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia 28 listopada 2016 r.

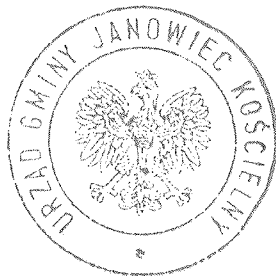
**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Gminy
Janowiec Kościelny na lata 2016 – 2020**

Na podstawie art. 2 ust. 4 pkt. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016r., poz. 546), oraz art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 446), art. 28 ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym z 11 września 2015r. (Dz. U. z 2015r., poz. 1916) Rada Gminy Janowiec Kościelny uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na lata 2016 – 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



PRZEWODNICZĄCY RADY
[Signature]
Zbigniew Ambrozński

RADA GMINY
JANOWIEC KOŚCIELNY
13-111 Janowiec Kościelny

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XX/177/2016
Rady Gminy
Janowiec Kościelny
z dnia 28.11.2016 r.

**GMINNY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
MIESZKAŃCÓW
GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY
NA LATA 2016 – 2020**

Janowiec Kościelny 2016

Spis treści:

- I. Wprowadzenie**
- II. Diagnoza obszaru objętego programem**
- III. Cele główne, cele szczegółowe i działania**
- IV. Sposób realizacji programu**

I. Wprowadzenie

Światowa Organizacja Zdrowia w konstytucji z 1948 roku określa zdrowie, jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”. Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym elementem zdrowia człowieka.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku (Dz. U. z 2016r., poz. 546.) wskazuje organy administracji samorządowej jako odpowiedzialne za zapewnienie ochrony zdrowia psychicznego. Działania w tym zakresie mogą być wspierane przez stowarzyszenia, fundacje, inne organizacje oraz osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego związana jest w szczególności z obszarami działania:

1. profilaktyką,
2. zaburzeniami depresyjnymi,
3. zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych,
4. samobójstwami,
5. zaburzeniami geriatrycznymi, związanymi ze starzeniem się,
6. chorobami psychicznymi.

II. Diagnoza obszaru objętego programem.

Gminę Janowiec Kościelny zamieszkuje według stanu na dzień 31.XII.2015r. 3346 mieszkańców. Z pomocy społecznej (realizacja zadań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) skorzystało: w 2015r. - 371 rodzin, w 2014r. - 368 rodzin. Jak wynika z powyższych danych, liczba osób korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na równym poziomie. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w różnej formie 40 to osoby chore psychicznie. W odniesieniu do przytaczanej wcześniej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, może efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. Z obserwacji wynika iż duża ilość osób mających problemy psychiczne nie korzysta z pomocy społecznej.

Na terenie gminy Janowie Kościelny funkcjonuje:

- Gminny Niepubliczny Ośrodek Zdrowia, który świadczy pomoc osobom chorym w tym także osobom chorym psychicznie - nie ma tu lekarza o specjalności: psycholog, psychiatra;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy w miarę swoich możliwości w różnej

formie dla wszystkich mieszkańców w tym także mającym problemy ze zdrowiem psychicznym;

- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi, funkcjonuje w Urzędzie Gminy, raz w tygodniu, w swoich działaniach jest skierowany na pomoc między innymi osobom mającym problemy ze zdrowiem psychicznym;

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym świadczy usługi na pobyt dzienny i całodobowy dla osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym.

Na terenie powiatu Nidzica funkcjonuje:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nidzicy;

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nidzicy;

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nidzicy;

- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Nidzicy i działające przy nim: Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno-Wychowawczy dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, Warsztaty Terapii Zajęciowej i Środowiskowy Dom Samopomocy w Nidzicy;

- Przychodnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Nidzicy;

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy;

- Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy świadczy działania na rzecz osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi i osób upośledzonych intelektualnie poprzez usługi rynku pracy tj. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy i organizacją szkoleń.

Ponadto orzecznictwem zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie, który wydaje orzeczenie o:

- zaliczeniu osób, które nie ukończyły 16 roku życia do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku,

- znacznym stopniu niepełnosprawności – zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,

- umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,

- lekkim stopniu niepełnosprawności – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jakie wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych

z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażania w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Zaliczenie do stopnia niepełnosprawności może być orzeczone na stałe lub okresowo.

Liczba osób z terenu gminy umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w poszczególnych latach.

2012	2013	2014	2015
1	1	1	1

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym za lata 2012-2015

Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz. 930 ze zm.) gmina ponosi opłatę w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby (mieszkaniec domu i osoby zobowiązane) opłatę za pobyt.

Koszt pobytu w Domu Pomocy Społecznej w Szydaku za lata 2012-2015 to wydatki dla gminy w wysokości 96 888,81 zł.

Koszt pobytu w Domu Pomocy Społecznej w Szydaku w poszczególnych latach.

2012	2013	2014	2015
23 365,96 zł	25 269,20zł	24 144,45 zł	24 109,20 zł

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym za lata 2012-2015

Liczba uczestników korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym w poszczególnych latach.

2012	2013	2014	2015
78	76	87	77

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym za lata 2012-2015

Koszty związane z funkcjonowaniem Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym pokrywane są z dotacji w ramach wydatków bieżących, którą gmina otrzymuje i przekazuje na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy.

Środki otrzymane na funkcjonowanie ŚDS w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela.

2012	2013	2014	2015
720 000 zł	716 500 zł	829 400 zł	978 632 zł

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym za lata 2012-2015

W latach 2012-2014 udzielono łącznie w Poradni Zdrowia Psychicznego w Nidzicy 11.949 porad dla 2722 osób. Na hospitalizację do szpitali psychiatrycznych skierowano łącznie w latach 2012-2014- 39 osób.

Tab. Nr 1 Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w Nidzicy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Ilość osób, którym udzielono rady	929	950	843
Ilość udzielonych porad	4 227	3 890	3 832
Ilość porad (0-18)	0	0	0
Ilość chorych zdiagnozowanych w grupie zaburzeń nerwicowych	404	466	365
Ilość chorych zdiagnozowanych w grupie zaburzeń afektywnych	98	89	33
Ilość chorych u których zdiagnozowano schizofrenię	135	141	158
Ilość chorych skierowanych na hospitalizację w szpitalach psychiatrycznych	16	13	10

Dane uzyskane z Poradni Zdrowia Psychicznego w Nidzicy. Dane dotyczą całej populacji ludzi korzystających ze świadczeń PZP w Nidzicy a nie tylko osób zamieszkałych na terenie Gminy Nidzica.

W roku szkolnym 2012/13 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy udzieliła 2636 porad dzieciom i młodzieży, w roku szkolnym 2013/14 udzieliła ich 3433, a w 2014/15 roku 4218 porad. Ilość i rodzaje najczęściej występujących zaburzeń i dysfunkcji występujących u dzieci, które skorzystały z poradnictwa PP-P w Nidzicy przedstawia Tabela Nr 2.

Tab. Nr 2 Zaburzenia i dysfunkcje występujące u dzieci korzystających z poradnictwa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nidzicy w latach 2012-2015

	2012/13	2013/14	2014/15
Ilość udzielonych porad dzieciom i młodzieży	2636	3433	4218
Ilość dzieci i młodzieży, które skorzystały z poradnictwa Poradni	911	1120	1270
Ilość dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania	15	16	14
Ilość dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie	4	2	9
Ilość dzieci i młodzieży z myślami samobójczymi	2	2	1
Ilość dzieci i młodzieży wykazujących trudności wychowawcze	24	20	21
Ilość dzieci i młodzieży nadpobudliwych	2	3	2
Ilość dzieci i młodzieży z zaburzeniami nastroju	26	15	11

Dane uzyskane z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Nidzicy. Dane dotyczą całej populacji ludzi korzystających ze świadczeń PPP w Nidzicy a nie tylko osób zamieszkałych na terenie Gminy Nidzica.

Z danych uzyskanych z Przychodni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nidzicy wynika, że w 2012 roku liczba zarejestrowanych pacjentów wynosiła 237 osób, w 2013 roku 246 osób, a w 2014 roku 279 osób. Wszystkim zarejestrowanym pacjentom w tym okresie udzielono pomocy terapeutycznej.

Tab. Nr 3 Działalność Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nidzicy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Liczba zarejestrowanych pacjentów	237	246	279
Ilość pacjentów, którym udzielono pomocy terapeutycznej	237	246	279
Ilość osób, którym przeprowadzono diagnozy uzależnienia i współuzależnienia	95	86	85
Ilość zrealizowanych sesji terapeutycznych	3652	3574	3049

Dane uzyskane z Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nidzicy. Dane dotyczą całej populacji ludzi korzystających ze świadczeń OTUiW w Nidzicy a nie tylko osób zamieszkałych na terenie Gminy Nidzica.

III. Cele główne, cele szczegółowe i działania

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

- 1.1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- 1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- 1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Realizacja działania 1.1:

1. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, zgodnie z potrzebami i aktualną sytuacją zdrowotną.
2. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych.
3. Prowadzenie działań skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych promujących styl życia korzystny dla zdrowia psychicznego.
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego.

Realizacja działania 1.2:

1. Wprowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji na terenie gminy.
2. Opracowanie programu zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym.

Realizacja celu 1.3:

1. Prowadzenie kampanii informacyjnych, której celem jest wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przeciwdziałania dyskryminacji wobec

osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. Organizowanie uroczystości i innych spotkań o charakterze integracyjnym.
3. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych i innych podmiotów na rzecz integracji.

Realizacja celu 1.4:

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób których zagrożone jest zdrowie psychiczne.
2. Dostosowanie do aktualnych potrzeb wsparcia i wszelkich form pomocy udzielanej przez podmioty do tego powołane osobom potrzebującym oraz rodzinom.
3. Wsparcia instytucji i organizacji pozarządowych w celu udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych.
4. Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu porad psychologicznych i psychiatrycznych.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

- 2.1. Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
- 2.2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- 2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 2.4. Koordynacja różnych form opieki i pomocy.

Realizacja celu 2.1:

1. Zwiększenie pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja celu 2.2:

1. Stworzenie warunków dla zwiększenia dostępności różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji zawodowej, organizacji poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia liczby udzielanych bezpłatnie świadczeń w zakresie psychiatrycznej i neurologicznej opieki zdrowotnej (w ramach usług kontraktowych przez NFZ).
3. Stworzenie warunków dla dostosowania pomieszczeń i urządzeń przychodni do obowiązujących przepisów, w tym poprzez stworzenie możliwości inwestowania własnych środków oraz pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (w tym Unii

Europejskiej).

Realizacja celu 2.3:

1. Prowadzenie w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi kampanii ograniczającej tendencje do bierności, izolacji wykluczenia i zależności instytucjonalnej, w tym rozwoju form zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w celu zwiększenia aktywności zawodowej (organizowanie szkoleń, spotkań informacyjnych, zatrudnienia subsydiowanego).

Realizacja celu 2.4:

1. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na lata 2016-2020.

IV. Sposób realizacji.

1. **Źródła finansowania** z Narodowego Funduszu Zdrowia, środki finansowe świadczeniodawców usług medycznych, środki finansowe z budżetu państwa, środki zagraniczne z budżetu Unii Europejskiej oraz środki Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Wskaźniki monitoringu: liczba przygotowanych i zrealizowanych programów i przedsięwzięć profilaktycznych, liczba osób którym udzielono świadczeń zdrowotnych, liczba wykrytych zaburzeń, liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy.

Podmioty uczestniczące:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Janowcu Kościelnym i Powierzu,
2. Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym,
4. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy,
5. Inne jednostki i instytucje.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na lata 2016-2020 będzie podlegał systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian. Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Zbigniew Ambroziński